

Praksa vključevanja poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja in izboljšanja možnosti za zaposlovanje v evropskem kontekstu

Razvito v okviru projekta:

EURIBOR

Spodbujanje trajnostnih ukrepov za opolnomočenje ranljivih skupin mladih žensk", št.: 2020-1-0049

UVOD

V Evropi se soočamo z dinamičnimi spremembami na trgu dela, zato je ključnega pomena zagotavljanje ustreznih veščin ter kvalifikacij, ki posameznikom omogočijo učinkovito konkuriranje na trgu dela. Te smernice imajo namen zagotoviti praktične usmeritve vključevanja poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja ter povečevanja možnosti za zaposlitev ob upoštevanju evropskega konteksta.

Analiza trendov kaže na veliko poklicev, ki se jih šteje, kot poklice prihodnosti, pogosto se jih tudi imenuje netradicionalne, ker izhajajo iz novih tehnologij, družbenih in ekonomskih potreb, ki se spreminjajo ter rastočih okoljskih izzivov. Spodaj predstavljamo nekaj primerov poklicev prihodnosti:

1. **Podatkovni analitik (Data Analyst):** V digitalni dobi se vsak dan ustvarja veliko podatkov. Podatkovni analitiki odgovarjajo za analizo, interpretacijo in uporabo teh podatkov, kar je potrebno za sprejemanje poslovnih odločitev, razvijanje tržnih strategij ali napovedovalno modeliranje.
2. **Inženir AI (AI Engineer):** Umetna inteligenca je vse bolj prisotna na različnih življenjskih področjih, od medicine do industrije. Inženirji AI se ukvarjajo z ustvarjanjem in razvojem algoritmov, sistemov strojnega učenja in aplikacij, ki uporabljajo tehnologije AI.
3. **Analitik kibernetne varnosti (Cybersecurity Analyst):** Z razvojem tehnologije narašča tudi tveganje kibernetnih napadov. Analitiki kibernetne varnosti odgovarjajo za spremljanje, analizo in zavarovanje informacijskih sistemov pred napadi ter varovanje zaupnosti podatkov.
4. **Inženir obnovljivih virov energije (Renewable Energy Engineer):** Spričo podnebnih sprememb narašča povpraševanje po obnovljivi energiji. Inženirji obnovljivih virov energije načrtujejo, razvijajo in izvajajo rešitve, ki temeljijo na obnovljivih virih energije, kot sončna energija, vetrna energija, geotermalna energija.
5. **Delovni terapevt (Occupational Therapist):** V družbi, ki se stara ter v kontekstu naraščajoče ozaveščenosti o duševnem zdravju, delovni terapevti imajo vse večjo vlogo. Pomagajo osebam s poškodbami, invalidnim osebam ali osebam z zdravstvenimi težavami ponovno pridobiti neodvisnost z delovno terapijo.
6. **Strokovnjak za električno mobilnost (Electric Mobility Expert):** V okviru boja proti podnebnim spremembam ter omejevanja emisije izpušnih plinov, narašča pomen električne mobilnosti. **Strokovnjak za električno mobilnost se ukvarja z načrtovanjem, razvojem in upravljanjem z infrastrukturo za za napajanje električnih vozil in spodbujanjem njihove uporabe.**
7. **Specialist za e-trgovino (E-commerce Specialist):** Nakupovanje blaga in storitev na spletu je vse bolj pogosto. Specialisti za e-trgovino načrtujejo, uvajajo in upravljajo s platformami za elektronsko trgovanje in tržnimi strategijami na daljavo ter storitvami podpore za virtualne stranke.

8. **Inženir biotehnologije (Biotechnology Engineer):** Biotehnologija igra ključno vlogo na takšnih področjih kot medicina, kmetijstvo ali varstvo okolja. Inženirji biotehnologije se ukvarjajo z načrtovanjem in uvajanjem inovativnih biotehnoloških rešitev, kot so na primer zdravila, biorazgradljivi materiali ali biogoriva.

Zgoraj navedeno je samo nekaj primerov poklicev prihodnosti, ki pomenijo odgovor na družbene in ekonomske potrebe, ki se spreminjajo ter razvoj novih tehnologij. Ta spis se lahko spremeni, odvisno od trenutnih trendov in družbenih potreb.

Nov poklic je tudi prodajalec elektronske opreme ali **youtuber** (oseba, ki poklicno ali nepoklicno objavlja gradiva na YouTube ter pogosto se ukvarja s promocijskim prikazovanjem izdelkov v svojem avdiovizualnem gradivu za tržne namene, npr. promocija oglaševanje naročitelja).

Torej lahko sprejmemo, da je netradicionalni poklic tisti, ki nastane skupaj z razvojem novega področja, trenda ali izuma.

Bolj je novo področje, bolj je večje povpraševanje po osebah, ki bodo delale v novih poklicih.

Pomembno je, da bo tudi trg izobraževanja sledil razvoju in prilagodil ponudbo potrebam usposabljanja.

---

1. ANALIZA POVPRASEVANJA NA TRGU DELA V EVROPI

Za učinkovito prilagoditev ponudbe usposabljanja potrebam trga je bistveno, da trajno in natančno analiziramo tekoče trende. Moramo prepoznati poklice prihodnosti z visokim potencialom rasti in kvalifikacije nujne, za opravljanje teh poklicev. Digitalni sektor, zelena energija, industrijska proizvodnja ter zdravje in socialno varstvo imajo velik potencial za zaposlovanje v Evropi.

Ukrepi:

- Analiziraj trende na trgu dela v posameznih evropskih državah ter na ravni Evropske unije, za ta namen uporabi dostopne statistične podatke in poročila.
- Identificiraj konkretne poklice prihodnosti, kot analitik podatkov, razvijalec mobilnih aplikacij, inženir obnovljivih virov energije, medicinski tehnik, ki bodo imeli velik pomen v prihodnjih letih.
- Določi tehnične in mehke veščine ter strokovno znanje, ki je potrebno za opravljanje teh poklicev.

Sedaj na trgu dela v Evropi opažamo nekaj bistvenih trendov povezanih s povpraševanjem po delavcih. Spodaj predstavljamo nekaj od njih:

1. **Digitalizacija in informacijske tehnologije:** S tehnološkim napredkom so vse pomembnejše veščine povezane z uporabo sodobne informacijske tehnologije. Firme iščejo delavce, ki znajo programirati, analizirati podatke, imajo veščine na področju umetne inteligence ter strokovnjake za kibernetno varnost.
2. **Trajnostni razvoj in varstvo okolja:** V odgovoru na podnebne spremembe in naraščajoče onesnaževanje, se poveča potreba po delavcih povezanih z zeleno energijo, recikliranjem, varstvom okolja ter ekološkimi praksami v proizvodnji in storitvah.
3. **Zdravstveno varstvo in medicina:** Večje število starejših ljudi, večje zdravstvene potrebe ljudi ter pandemija COVID-19, so povzročile večje povpraševanje po delavcih iz zdravstvenega sektorja, med tem zdravnikih, medicinskih sestrah, delovnih terapevtih in farmacevtih.
4. **Mehke in medosebne veščine:** Poleg tehničnih veščin se več pozornosti namenja mehkim veščinam kot sporazumevanje, vodstvene sposobnosti, sposobnosti za timsko delo ter kreativnost. Firme iščejo delavce, ki se znajo učinkovito komunicirati, reševati probleme in prilagajati spremembam.
5. **Delo na daljavo in fleksibilni modeli dela:** Pandemija COVID-19 je pospešila trend dela na daljavo in fleksibilnih modelov dela. Firme pogosteje iščejo delavce, ki znajo učinkovito delati na daljavo, upravljati s časom in ohraniti produktivnost v hibridnih pogojih dela.

-
6. **Inovacije in podjetništvo:** Dinamične spremembe na trgu terjajo fleksibilnost in inovativnost. Firme iščejo delavce, ki so kreativni, podjetniški ter sposobni tvegati in preizkušati nove rešitve.
  7. **Razlikovanje veščin:** Opažamo tudi večje razlikovanje veščin na trgu dela, kjer v nekaterih panogah in poklicih manjka delavcev z določenimi veščinami, medtem ko je v drugih panogah preveliko delavcev. To je rezultat hitrih tehnoloških in družbenih sprememb, ki zahtevajo, da se delavci stalno prilagajajo novim zahtevam trga.

Takšni trendi vplivajo na oblikovanje strategij zaposlovanja in poklicni razvoj delavcev v Evropi. Zato je pomembno, da se tako delavci, kakor tudi delodajalci, zavedajo teh trendov in se prilagodijo pogojem na trgu dela, ki se spreminjajo.

Sedanji trendi na trgu dela v Evropi kažejo na to, da obstaja povpraševanje po bolj kvalificiranih delavcih, kakor tudi po teh manj kvalificiranih. Spodaj odgovarjamo, zakaj:

1. **Visoko usposobljeni delavci:** Poklici, ki zahtevajo visoko usposobljene delavce, kot zdravniki, inženirji, razvijalci programske opreme ali strokovnjaki za finance, so še vedno zelo priljubljeni na trgu dela v Evropi. Firme potrebujejo strokovnjake, ki imajo napredne veščine in znanje, ker morajo izpolniti tehnološke, vodstvene ali znanstvene zahteve.
2. **Manj usposobljeni delavci:** Vendar je tudi zelo pomembna vloga delavcev, ki so manj usposobljeni, ki lahko opravljajo raznolike funkcije v različnih sektorjih gospodarstva. Na primer delavci sektorja storitev, prodajalci, delavci proizvodnje, storitev za stranke, kmetijstva. Veliko od teh poklicev je nujnih za učinkovito delovanje gospodarstva, povpraševanje po njih je stabilno, tudi spričo tehnoloških sprememb.
3. **Poklici, ki zahtevajo praktično usposobljenost:** Obstaja tudi povpraševanje po praktično usposobljenih delavcih kot mehaniki, električni ali gradbeni delavci. Veliko od teh poklicev ne zahteva dolgoletne visoke izobrazbe, vendar pa temelji na konkretnih poklicnih sposobnostih, ki se jih pridobi s prakso in izkušnjo.
4. **Delavci sektorja storitev:** Hiter razvoj sektorja storitev, zlasti na področju novih tehnologij, zdravja in socialnega varstva, spodbuja večje povpraševanje po delavcih z različnim nivojem izobrazbe. Poklici kot delovni terapevti, negovalci starejših oseb, finančni svetovalci ali strokovnjaki za spletno trženje lahko zahtevajo strokovne veščine, vendar ni nujno dolgoletno univerzitetno izobrazbo.

Upoštevač zgoraj navedeno, je na trgu dela prostor tako za visoko usposobljene delavce, kakor tudi nižje usposobljene delavce. Pomembno je to, da bo sistem izobraževanja in usposabljanja odgovarjal na potrebe trga dela in zagotavljal ustrezne veščine in kvalifikacije tako za osebe, ki se odločijo za univerzitetno izobrazbo, kakor tudi za tiste, ki rajši imajo poklicno usposabljanje.

---

2. PRILAGODITEV PROGRAMOV USPOSABLJANJA POTREBAM TRGA DELA V EVROPI

Da se zagotovi ustrezno poklicno izobrazbo, je treba obstoječe programe usposabljanja prilagoditi zahtevam poklicev prihodnosti v evropskem kontekstu. Treba je tudi upoštevati mehke veščine kot komunikacijske spretnosti, sposobnost za timsko delo in kreativnost. Pomembno je, da se v vsakem poklicu in delu upošteva ekologijo ter da se ljudje zavedajo potrebe po varstvu okolja.

Ukrepi:

- Naredi revizijo obstoječih programov usposabljanja ter prepoznaj vrzeli spretnosti in znanja.
- Prilagodi programe usposabljanja zahtevam poklicev prihodnosti, pri tem upoštevaj moderne tehnologije in orodja, ki se jih uporablja v določenih panogah.
- Uvedi praktične elemente in timske projekte, ki omogočajo pridobivanje praktičnih izkušenj ter razvoj medosebnih veščin.

Na trgu izobraževanja v Evropi je v obstoječi ponudbi usposabljanja nekaj bistvenih vrzeli in pomanjkljivosti, ki jih je treba najti in nasloviti za boljši odziv na potrebe trga dela, ki se spreminjajo. Spodaj navajamo nekaj področij, v kateri so te pomanjkljivosti:

1. **Digitalne spretnosti:** Kljub hitremu tehnološkemu napredku, veliko programov usposabljanja ne zagotavlja zadostnega znanja in spretnosti na področju uporabe modernih informacijskih tehnologij. Veliko ljudi ima kar naprej težave z uporabo digitalnih orodij, računalniških programov ali analizo podatkov. Obstaja povpraševanje po programih usposabljanja, ki se osredotočijo na razvoj digitalnih spretnosti na različnih stopnjah.
2. **Mehke spretnosti:** Čeprav so tehnične spretnosti bistvene, enako pomembne so tudi mehke spretnosti, kot komunikacija, sposobnost za timsko delo, upravljanje s časom ali kreativnost. Mehke spretnosti so bistvene za sposobnosti prilagajanja spremembam trga dela in učinkovitega funkcioniranja v različnih poklicnih okoljih.
3. **Poklici prihodnosti:** V številnih programih usposabljanja manjka tekočega znanja in izkušenj s področja umetne inteligence, kibernetike, varnosti, zelene energije ali biomedicinskega inženiringa. V zvezi s hitrimi tehnološkimi in družbenimi spremembami je treba stalno posodabljati programe usposabljanja, da se delavce pripravi na poklice, ki bodo pomembni v prihodnosti.
4. **Praktične poklicne izkušnje:** Veliko programov usposabljanja se osredotoča na zagotavljanje teoretskega znanja, zanemarja pa praktične poklicne izkušnje. Poklicne prakse, pripravništva ter praktični projekti so ključnega pomena za pridobivanje praktičnih spretnosti ter razumevanje funkcioniranja dejanskega poklicnega okolja.

-
5. **Prilagajanje potrebam trga dela:** Nekateri programi usposabljanja niso zadostno prilagojeni sedanjim potrebam trga dela. V rezultatu, lahko absolventi imajo težave pri iskanju zaposlitve, ki se bo ujemala z kvalifikacijami, ki jih imajo, kar povzroča tako imenovano kvalifikacijsko nesorazmerje.
  6. **Kulturna in družbena raznolikost:** Nekateri programi usposabljanja ne upoštevajo kulturne in družbene raznolikosti, kar lahko povzroči, neenakost pri dostopu do izobraževanja in poklicnih možnosti. Pomembno je, da so programi usposabljanja prilagojeni različnim potrebam ter družbenim in kulturnim kontekstom udeležencev.

Te probleme lahko rešimo z razvijanjem programov usposabljanja, ki se osredotočijo na meddisciplinarnost, praktične poklicne izkušnje, mehke veščine in stalno prilagajanje dinamičnim potrebam trga dela. Bistveno je tudi spodbujanje enakega dostopa do izobraževanja in upoštevanje kulturne in družbene raznolikosti v postopku poučevanja in učenja.

3. POVEZOVANJE POKLICNE PRAKSE NA EVROPSKI RAVNI

Mednarodna poklicna mobilnost je pomemben element razvoja kariere v Evropi. Podpiranje pripravništva, poklicnih praks ter izmenjave izkušenj med evropskimi državami lahko pomembno poveča možnosti za zaposlovanje.

Ukrepi:

- Sodeluj z evropskimi izobraževalnimi ustanovami, podjetji in nevladnimi organizacijami za namene spodbujanja mednarodnih programov poklicnih praks.
- Olajšaj dostop do takšnih programov kot Erasmus+ ter drugih evropskih pobud, ki spodbujajo poklicno mobilnost in usposabljanje v tujini.
- Organiziraj mednarodne sejme ter srečanja za mreženje, ki olajšajo mladim ljudem navezovanje poklicnih stikov na evropski ravni.

Mednarodna izmenjava izkušenj in poklicna pripravljenost mladih ljudi za delo v Evropi, ne pa samo v domači državi, ima številne koristi in pomen za razvoj poklicne kariere in povečanje medkulturnih kompetenc. Spodaj navajamo nekaj glavnih razlogov, zaradi katerih je to pomembno:

1. **Pridobivanje mednarodnih poklicnih izkušenj:** Poklicne prakse, pripravništva, izmenjava izkušenj, vse to omogoča mladim ljudem pridobivanje mednarodnih poklicnih izkušenj, ki lahko povečajo njihovo privlačnost na delovnem trgu. Delo v mednarodnem okolju omogoča tudi razvijanje komunikacijskih, kulturnih in jezikovnih spretnosti.

2. **Širjenje poklicnih obzorij:** Delo v tujini omogoča mladim ljudem širjenje poklicnih obzorij in poznavanje različnih poslovnih modelov, poklicnih praks in delovnih kultur. Vse to jim poveča razumevanje globalnih trendov na trgu dela in omogoči, da se boljše prilagajajo različnim poklicnim okoljem.
3. **Vzpostavljanje mreže mednarodnih stikov:** Mednarodna izmenjava izkušenj omogoča mladim ljudem vzpostavitev mreže za mednarodno sodelovanje. Stiki, ki jih vzpostavijo med poklicnimi praksami ali pripravništvu, so lahko pomemben vir podpore, pobude in poklicnih možnosti v prihodnosti.
4. **Razvoj medkulturnih spretnosti:** Za delo v mednarodnem okolju je pomembno razvijanje medkulturnih spretnosti, kot odprtost za raznolikost, sodelovanje z ljudmi iz različnih kultur ali sposobnost reševanja konfliktov. Te spretnosti so vse bolj dragocene v globalnem poslovnem in delovnem svetu.
5. **Povečanje konkurenčnosti na trgu dela:** Osebe, ki imajo mednarodne poklicne izkušnje, so bolj privlačne in konkurenčne za delodajalce, zlasti v panogah mednarodnega značaja, kot mednarodna trgovina, finance ali informacijske tehnologije. To lahko prispeva k povečanju možnosti za zaposlovanje in poklicno napredovanje.

V rezultatu je za mlade ljudi v Evropi mednarodna poklicna mobilnost pomemben element razvoja kariere, ki jim omogoča pridobitev izkušnje, širjenje obzorij, vzpostavljanje mednarodnih stikov ter razvoj medkulturnih spretnosti. Zato je podpiranje takšnih oblik izobraževanja in vajeništvo bistvenega pomena za njihov poklicni uspeh v prihodnosti.

4. PSIHOSOCIALNA PODPORA IN MENTORSTVO NA EVROPSKI RAVNI

Psihosocialno podpiranje udeležencev programov usposabljanja je enako pomembno kot pridobivanje novih poklicnih spretnosti. Organiziranje mednarodnih mentorskih programov lahko postane posebno učinkovito orodje v tem obsegu.

Ukrepi:

- Organiziraj mednarodne mentorske programe, v katerih lahko izkušeni strokovnjaki iz različnih evropskih držav podpirajo mlade ljudi v razvoju in poklicnem napredovanju.
- Zagotovi psihosocialno pomoč za udeležence programov usposabljanja, upoštevajoč jezikovne in kulturne razlike.

- Organiziraj delavnice in usposabljanja s področja obvladovanja stresa, povečanja samozavesti in učinkovitega upravljanja kariere.

Organiziranje mednarodnih mentorskih programov je lahko posebno učinkovito orodje podpiranja udeležencev programov usposabljanja, ne samo zaradi pridobivanja poklicnih spretnosti, ampak tudi s psihosocialnega vidika, ker omogoča:

1. **Čustveno podporo in spodbujanje:** Mentorji lahko čustveno podpirajo svoje varovance, jim pomagajo obvladovati stres, negotovost in frustracije povezane s poukom in delom. Spodbujanje udeležencev in krepitev jih samozavesti lahko pomembno vpliva na njih aktivnost in uspeh v programu usposabljanja.
2. **Razvoj medosebnih spretnosti:** Sodelovanje z mentorjem omogoča udeležencem programov usposabljanja razvijanje medosebnih spretnosti kot komunikacija, vzpostavljanje odnosov ali reševanje konfliktov.
3. **Prenos znanja in izkušenj:** Mentorji pogosto imajo bogate poklicne izkušnje in strokovno znanje v svoji panogi. Z izmenjavo izkušenj, znanja in praktičnih smernic, lahko prispevajo k hitremu razvoju poklicnih spretnosti udeležencev programov usposabljanja in povečanju njih učinkovitosti na delovnem mestu.
4. **Vodenje razvoja kariere:** Mentorji lahko pomagajo udeležencem programov usposabljanja določiti poklicne cilje in načrtovati razvoj kariere. S pomočjo rednih srečanj in podpore s strani mentorjev, lahko udeleženci bolj razumejo svoje prednosti, slabosti in možnosti za razvoj, kar jim lahko pomaga pri doseganju poklicnega uspeha.
5. **Vzpostavljanje mreže poklicnih stikov:** Mentorski programi pogosto omogočajo udeležencem vzpostaviti poklicne stike, ker poznajo mentorje in druge strokovnjake v panogi. Ti stiki lahko koristijo v prihodnosti pri iskanju zaposlitve, pridobivanju informacij o trgu dela in razvoju poklicne poti.

V rezultatu organiziranja mednarodnih mentorskih programov lahko prispeva k holističnemu razvoju udeležencev programov usposabljanja, upoštevajoč tako potrebe povezane s poklicnim razvojem, kakor tudi psihosocialnim razvojem. Z čustveno podporo, prenosom znanja, vodenjem kariere in vzpostavljanjem mreže poslovnih stikov, lahko mentorstvo postane ključni element v poklicnem uspehu udeležencev programov usposabljanja.

---

5. MEDSEKTORSKO IN MEDNARODNO SODELOVANJE

Za učinkovito vključevanje poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja in povečanje možnosti za zaposlitev je potrebno medsektorsko in mednarodno sodelovanje. Ključnega pomena za uspeh teh ukrepov so partnerstva med izobraževalnimi ustanovami, podjetji in javnimi ustanovami.

Ukrepi:

- Spodbujaj medsektorsko sodelovanje za povečanje zaposlitve v panogah prihodnosti, kot digitalizacija, zelena energija in inovacije.
- Podpiraj mednarodna partnerstva med izobraževalnimi ustanovami, podjetji in javnimi ustanovami za ustvarjanje inovativnih programov usposabljanja.
- Organiziraj mednarodne konference in seminarje, ki omogočijo izmenjavo najboljših praks ter vzpostavljanje mreže sodelovanja med ustanovami iz različnih evropskih držav.

Za razvijanje učinkovitega medsektorskega in mednarodnega sodelovanja, za učinkovito vključitev poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja in povečanje možnosti za zaposlovanje, je potrebno ustrezno načrtovanje, usklajevanje in vključevanje različnih zainteresiranih strani. Spodaj predstavljamo nekaj ključnih korakov, ki lahko pomagajo pri organiziranju takšnega sodelovanja:

1. **Določitev ciljev in strategije:** Prvi korak je določitev jasnih ciljev in strategije sodelovanja. Treba je prepoznati glavne cilje, kot prilagoditev ponudbe usposabljanja potrebam trga dela, povečanje privlačnosti poklicev prihodnosti ter izboljšanje možnosti za zaposlitev mladih ljudi. Nato je treba pripraviti strategijo, ki določi ukrepe, vmesne cilje in veliko različnih partnerjev.
2. **Vzpostavitev partnerstev:** Bistveni korak je vzpostavitev partnerskega sodelovanja med različnimi deležniki, kot so izobraževalne ustanove, podjetja, javne ustanove, nevladne organizacije in strokovnjaki različnih panog. Sodelovanje to pa mora temeljiti na medsebojnem zaupanju, skupnih ciljih in razumevanju potreb ter pričakovanj vseh strani.
3. **Vzpostavitev platforme sodelovanja:** Pomembno je, da se vzpostavi platformo ali strukturo usklajevanja, ki omogoči redno komunikacijo, usklajevanje ukrepov in izmenjavo informacij med partnerji. Takšna platforma bo imela obliko rednih srečanj, delavnic, konferenc ali delovnih skupin.
4. **Izmenjava znanja in izkušenj:** Medsektorska partnerstva bi morala spodbujati aktivno izmenjavo znanja, izkušenj ter najboljših praks na področju vključevanja poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja. Izobraževalne ustanove lahko delijo svoje izkušnje s področja prilagajanja učnih programov, podjetja lahko delijo svoje znanje in izkušnje s področja aktualnih tržnih trendov, javne ustanove pa lahko zagotavljajo informacije o politikah in podpornih programih.

5. **Razvoj skupnih projektov in pobud:** Medsektorska partnerstva lahko skupaj razvijajo projekte in pobude za vključevanje poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja in povečanje možnosti za zaposlovanje. Organizirajo lahko skupne tečaje, pripravništva, programe poklicnih praks, delavnice ali seminarje.
6. **Spremljanje in ocena učinkov:** Bistveni element medsektorskega sodelovanja je stalno spremljanje in ocena učinkov ukrepov. Partnerji morajo redno analizirati napredek, oceniti dosežke in prilagoditi svoje ukrepe upoštevajoč učinke spremljanja in ocene.

Z učinkovitim načrtovanjem, usklajevanjem in sodelovanjem partnerjev iz različnih sektorjev, se lahko učinkovito vključi poklice prihodnosti v ponudbo usposabljanja in poveča možnosti za zaposlovanje mladih ljudi. Medsektorsko sodelovanje omogoča uporabo različnih virov, kompetenc in perspektiv, kar prispeva k doseganju boljših rezultatov in povečanju vpliva na poklicni razvoj in zaposlitev.

6. SPREMLJANJE IN EVALVACIJA

Učinkovito spremljanje in evalvacija programov usposabljanja na evropski ravni so bistvenega pomena za zagotavljanje njihovega uspeha. Zardi redne evalvacije učinkov ukrepov se prepozna področja za izboljšanje.

Ukrepi:

- Redno spremljaj učinke programov usposabljanja na evropski ravni s pridobivanjem podatkov o zaposlitvi, tako na domači, kakor tudi mednarodni ravni.
- Sodeluj z evropskimi agencijami za zaposlovanje in usposabljanje za oceno učinkov ukrepov in prepoznavo področij za izboljšanje.
- Organiziraj delavnice, konference namenjene izmenjavi izkušenj s področja spremljanja in evalvacije programov usposabljanja na evropski ravni.

Učinkovito spremljanje in evalvacija programov usposabljanja na evropski ravni so bistvenega pomena za zagotavljanje njihovega uspeha. Spodaj navajamo nekaj ukrepov, ki se jih lahko izvede za učinkovito spremljanje in evalvacijo programov usposabljanja na evropski ravni:

1. **Redno spremljanje učinkov programov usposabljanja:** Bistveni korak je redno spremljanje kazalcev učinkovitosti programov usposabljanja na evropski ravni. Ti kazalci lahko zajemajo raven zaposlovanja absolventov, njihovih plač, zadovoljstva s programi usposabljanja oziroma tudi stopnjo doseganja izobraževalnih ciljev. Te podatke lahko pridobimo z anketiranjem, poročili izobraževalnih ustanov in ustanov za zaposlovanje ter razpoložljivimi viri podatkov.

2. **Sodelovanje z evropskimi agencijami za zaposlovanje in usposabljanje:** Bistvenega pomena je sodelovanje z evropskimi agencijami za zaposlovanje in usposabljanje kot Eurostat, European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop) oziroma European Training Foundation (ETF). Te ustanove lahko zagotovijo podatke za podporo pri evalvaciji učinkov ukrepov in prepoznavi področij za izboljšanje.
3. **Organiziranje delavnic in konferenc:** Ključnega pomena je organiziranje delavnic, konferenc in drugih dogodkov namenjenih izmenjavi izkušenj s področja spremljanja in evalvacije programov usposabljanja na evropski ravni. Pri teh dogodkih lahko izobraževalne ustanove, podjetja, javne ustanove in drugi deležniki delijo najboljše prakse, metode in orodja spremljanja in evalvacije.
4. **Razvijanje standardov in smernic:** Pomembno je razvijanje standardov in smernic za spremljanje in evalvacijo programov usposabljanja na evropski ravni. Standardi lahko prispevajo k zagotavljanju kohezije, kredibilnosti in primerljivosti podatkov o učinkovitosti programov usposabljanja v različnih evropskih državah.
5. **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi: Pomembno je tudi posvetovanje z različnimi deležniki kot izobraževalne ustanove, podjetja, nevladne organizacije in delavci ter udeleženci programov usposabljanja. Na ta način se lahko pridobi različne perspektive in upošteva potrebe in pričakovanja v postopku spremljanja in evalvacije.**

Z temi ukrepi lahko učinkovito spremljamo in ocenjujemo programe usposabljanja na evropski ravni, zaradi česar boljše prepoznamo področja za nadaljnji razvoj in uvedemo ustrezne spremembe za zagotovitev uspeha teh programov.

POVZETEK

Za vključevanje poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja in povečanje možnosti za zaposlovanje v Evropi je bistvenega pomena medsektorsko sodelovanje, mednarodna poklicna mobilnost ter prilagajanje programov usposabljanja potrebam trga dela. Predstavljene smernice pomenijo korak v smeri izvajanja tega cilja in jih je treba prilagoditi specifičnim pogojem in potrebam posameznih evropskih držav.

Za vključevanje poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja in povečanje možnosti za zaposlovanje v Evropi je potreben celovit pristop, ki upošteva medsektorsko sodelovanje, mednarodno poklicno mobilnost in prilagajanje programov usposabljanja potrebam trga dela. Spodaj predstavljamo podroben opis ter ključnih vidikov:

1. **Medsektorsko sodelovanje:** Partnerstvo med izobraževalnimi ustanovami, podjetji in javnimi ustanovami je bistveno za učinkovito vključitev poklicev prihodnosti v ponudbo usposabljanja. Izobraževalne ustanove lahko sodelujejo s podjetji z namenom boljšega razumevanja trenutnih potreb trga dela in prilagoditve učnih programov tem potrebam. Javne ustanove lahko te ukrepe podpirajo preko posredovanja podatkov in analiz razmer na trgu dela ter ustvarjanjem ustreznega pravnega okvira in finančne podpore.
2. **Mednarodna poklicna mobilnost:** Spodbujanje poklicne mobilnosti je ključnega pomena za širitev perspektiv in veščin udeležencev programov usposabljanja. Programi študentske izmenjave, poklicnih praks in pripravništva v tujini lahko mladim ljudem omogočijo pridobivanje poklicnih izkušenj, povečanje mreže stikov in prilagajanje kulturno in jezikovno raznolikim delovnim okoljem.
3. **Prilagajanje programov usposabljanja potrebam trga dela:** Programe usposabljanja je treba redno posodablјati in prilagajati potrebam trga, ki se hitro spreminjajo ter dinamičnemu tehnološkemu razvoju. Izobraževalne ustanove se lahko posvetujejo s podjetji in drugimi deležniki, da zagotovijo veljavnost in primernost svojih programov usposabljanja. Razen tega, se morajo programi usposabljanja osredotočiti na posredovanje teoretskega znanja in razvijanje praktičnih spretnosti in mehkih veščin, ki jih vse bolj iščejo delodajalci.
4. **Prilagoditev specifičnim pogojem in potrebam posameznih držav članic:** Pomembno je upoštevanje razlik med evropskimi državami in specifičnih pogojev ter potreb posameznih regij. Nekatere države so lahko bolj napredne na področju določenih tehnologij ali industrijskih sektorjev, zato je treba programe usposabljanja prilagoditi tem specifičnim pogojem. Razen tega je treba upoštevati kulturne, jezikovne in socialno-ekonomske razlike za zagotovitev enakega dostopa do izobraževanja in poklicnih možnosti vseh družbenih skupin.

S pomočjo usklajenih ukrepov temelječih na medsektorskem sodelovanju, spodbujanju mednarodne poklicne mobilnosti in prilagajanju programov usposabljanja potrebam trga dela in specifičnim pogojem posameznih evropskih držav, je mogoče učinkovito vključiti poklice prihodnosti v ponudbo usposabljanja in povečati možnosti za zaposlovanje mladih ljudi v Evropi.

Vendar zaradi civilizacijskega in tehnološkega razvoja se skoraj vsak dan pojavlja nov poklic na trgu. Pomembno je, da ponudniki usposabljanja prilagodijo svojo ponudbo razvoju in potrebam trga dela.

Pripravila je: Iwona Dziedzic

Študija je nastala v okviru projekta „EURIBOR: Promoting sustainable actions for empowerment of vulnerable groups of youth women“

Posvetovanja: Małgorzata Szostkiewicz – revizor in regionalni svetovalec (certifikat EIPOS Tehnična univerza v Dresdnu)

The project "EURIBOR: Promoting sustainable actions for empowerment of vulnerable groups of youth women" is funded by Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA and Norway Grants Fund for Youth Employment.

Implemented by:

